

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/60/2023
Identifikačné číslo spisu: 2219010784
Dátum vydania rozhodnutia: 10.04.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2219010784.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a členov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku, na neverejnom zasadnutí konanom 10. apríla 2024 v Bratislave v trestnej veci obvineného H. M. E. H. Q. Á. S. M. Y. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. d), ods. 2 písm. e) Trestného zákona, o dovolaní obvineného H. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 12. mája 2020, sp. zn. 6To/36/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného H. M. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „súd I. stupňa“) z 12. februára 2020, sp. zn. 18T/102/2019, boli obvinení T. X. a H. M. uznaní za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. d), ods. 2 písm. e) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, a obvinený N. D. zo spáchania pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona k trestnému činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. d) Trestného zákona, ktorého sa dopustili na tom skutkovom základe, že:

od presne nezistenej doby do 27. apríla 2019 po predchádzajúcej dohode si T. X. a H. M. neoprávnene zadovážili a prechovávali prekurzory, komponenty a predmety, prostredníctvom ktorých 27. apríla 2019 vyrobili bielu kryštalickú látku v byte nachádzajúcom sa v obci Q. W. č. XXX, okres Dunajská Streda, ktorý N. D. obýva, má v ňom trvalý pobyt a na tento účel poskytol, pričom biela kryštalická látka bola zaistená pri domovej prehliadke nariadenej príkazom Okresného súdu Dunajská Streda pod č. OSDS-V-9-1/2019 vykonanej 27. apríla 2019 o 19:30 hod., následne bolo zistené, že hmotnosť zaisteného bieleho kryštalického materiálu v mokrom stave je 248,81 g a po vysušení 215,27 g, pričom v zaistenom kryštalickom materiáli bola zistená prítomnosť metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 73,2 % hmotnostných, ktorý obsahuje 157,58 g absolútneho (100% - ného) metamfetamínu vo forme bázy, z ktorého množstva by bolo možné pripraviť minimálne 3 939 bežných jednotlivých dávok drogy,

každá s obsahom min. 10 mg absolútneho metamfetamínu vo forme bázy, ktoré sú spôsobilé po aplikovaní ovplyvniť psychiku užívateľa, pričom metamfetamín je zaradený v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny omamných látok a podľa odborného vyjadrenia minimálna hodnota zaisteného množstva je 5.381,75 Eur.

Obvinenému T. X. súd I. stupňa uložil podľa § 172 ods. 2, § 36 písm. j), písm. l), písm. n), § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 3 písm. c) Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov 8 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b), ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia a podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad v trvaní 2 roky.

Obvinenému H. M. uložil súd I. stupňa podľa § 172 ods. 2, § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov a 8 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákon zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia a podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad v trvaní 2 roky.

Obvinenému N. D. uložil súd I. stupňa podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 3 roky, ktorého výkon podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 51 ods. 1 Trestného zákona podmienienečne odložil s probačným dohľadom, podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona určil skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov a podľa § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona mu uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze požívať alkoholické nápoje a iné návykové látky.

Súd I. stupňa vyššie špecifikovaným rozsudkom zároveň uložil aj trest prepadnutia vecí podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, a to sklenená misa s kuchynskou utierkou, vrečko s kávovými filtrami, plastové vrecká, digitálna váha, 2 batérie zn. Duracell, tuba s pH papierikmi, digitálna váha, 3 batérie zn. BATT EXTRA, sklenená misa, jednorazové rukavice, plastová nádoba s materiálom, 2 ks sklenených nádob s materiálom, rukavice, 4 ks mikroténové vrecká s tabletkami a krabičkami, poznámkový blok, 1 ks mobilný telefón zn. Motorola, striebornej farby, s dvomi SIM kartami: IMEI1: XXXXXXXXXXXXXXXX, IMEI2: XXXXXXXXXXXXXXXX, 1 ks mobilný telefón zn. Samsung, striebornej farby, IMEI: XXXXXXX/XX/XXXXXX/X v priesvitnom puzdre, 1 ks mobilný telefón zn. Honor, model NEM-L21, šedej farby, 1 ks mobilný telefón zn. Xiaomi, model M1803E7SG, čiernej farby s prasknutým displejom v priesvitnom puzdre, finančná hotovosť vo výške 21.895 CZK zaistená na prechodnom účte Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. X. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozhodujúc na podklade odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda (ďalej len „prokurátor“) a odvolania obvineného H. M. (ďalej len „obvinený“) tieto uznesením z 12. mája 2020, sp. zn. 6To/36/2020, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti predmetnému uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený H. M., prostredníctvom obhajcu JUDr. Igora Ribára, advokáta v Trnave, dovolanie doručené súdu I. stupňa 11. mája 2023 a podané z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený v odôvodnení svojho dovolania k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedol, že podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), sp. zn. IV. ÚS 336/2020 sa skutková veta nemôže zamieňať a nemala by sa formulačne prekrývať s právnou vetou, ktorá odráža znenie kvalifikačne použitého ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona. Skutková veta musí bezpodmienečne obsahovať úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty (nález ústavného súdu, sp. zn. III. ÚS 509/2015). Je neprípustné formulovať skutkovú vetu tak, že síce obsahuje všetky zákonné znaky konkrétnej skutkovej podstaty, ale je nepreskúmateľná v tom, akým konkrétnym konaním a za akých okolností mohlo k spáchaniu

trestného činu dôjsť. Vymedzenie, popis skutku a právna kvalifikácia sú v skutkovej vete formulované abstraktne a všeobecne, pretože skutková veta obsahuje iba popisné a všeobecné pojmy, pričom popis výroby a prechovávanía konkrétnym spôsobom vo vzťahu ku konkrétnej látke je nevyhnutnou súčasťou skutkovej vety, pretože iba tak je možné ustáliť spáchanie daného trestného činu. Z opisu skutku nie je možné identifikovať popis prekurzora, ktorý musí byť nie len spôsobilý na výrobu omamných a psychotropných látok, ale vzhľadom na ďalšie zistené okolnosti musí byť na takúto výrobu určený. Rovnaká argumentácia sa vzťahuje aj na slová komponenty a predmety, ktoré sú použité v skutkovej vete bez opisu. Obvinenému tak nie je zrejmé, o aké komponenty a predmety sa má jednať, navyš nie sú ani predmetom skutkovej podstaty trestného činu podľa § 172 Trestného zákona, ale podľa § 173 Trestného zákona. Vágnosť skutku sa prejavuje aj v časti popisu výroby omamnej látky a jej prechovávanía, pretože je nejasný, pričom v dôsledku absencie popisu nie je možné preskúmať, čo a z čoho mal vyrábať, akým spôsobom a kde. Navyš biela kryštalická látka (označenie v skutkovej vete) nie je omamnou látkou, a teda pre naplnenie skutkovej podstaty definičných znakov absentuje popis látky. Výroba bielej kryštalickej látky z prekurzora (nevedno akého) nie je trestným činom. V skutkovej vete absentuje aj popis údajného spolupáchateľa obvineného T. X., pričom z opisu skutku vyplýva, že v byte N. D. sa našla návyková látka, avšak nie je zrejmy vzťah obvineného k tejto látke.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa podľa obvineného prenieslo z nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku, keďže v ňom absentujú konkrétne okolnosti, za ktorých malo ku skutku dôjsť, do závažného porušenia jeho práva na obhajobu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. júla 2020, sp. zn. 6Tdo/49/2019). Obvinenému nebolo umožnené v konaní pred súdom v plnej miere uplatniť svoje obhajobné práva, t. j. vyjadriť sa ku konkrétnemu skutku, ktorý mu je kladený za vinu, podávať návrhy na vykonanie dôkazov a opravné prostriedky. Súd I. stupňa pochybil už pri predbežnom prejednaní obžaloby podanej prokurátorom, keď túto prijal, hoci z pohľadu skutkového vymedzenia žalovanej trestnej činnosti nespĺňala náležitosti podľa § 235 písm. c) Trestného poriadku v rozsahu konkretizácie skutku podľa § 172 Trestného zákona.

Uvedené nedostatky sa podľa názoru obvineného preniesli aj do nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, pričom poukázal na judikatúru ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje povinnosť orgánov verejnej moci interpretovať a aplikovať právo z pohľadu ochrany ústavou zaručených práv a slobôd, t. j. ochrany práva na spravodlivý súdny proces, resp. práva na obhajobu.

Z námietok obvineného je zrejmé, že tento opísal ako sa dohodol s T. X., aby mu ukázal ako sa varí pervitín, svoju prítomnosť pri výrobe pervitínu a ako si zakúpil 15 g metamfetamínu. Súd však predmetnú obhajobu obvineného odmietol, a skutok ustálil tak, ako je uvedený v skutkovej vete, t. j. nepomenoval presne predmety, prekurzor a mieru účasti na výrobe omamnej látky, nepopísal výsledok ich výroby. Pre obvineného bolo nemožné brániť sa proti takto ustálenému skutku. Súd svoj postup v rozpore s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku neodôvodnil, neuviedol akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval a odmietol sa vysporiadať s rozhodnými námietkami (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tdo/57/2016 a 3Tdo/64/2011, rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993 a vo veci Krasulya proti Rusku z 22. februára 2007, III. ÚS 311/07).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený uviedol, že rozhodnutie súdu I. stupňa, ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu, sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom a to s poukazom na znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru (ďalej len „KEÚ PZ“) ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2019/5623, ktorý bol vyhotovený v rozpore so zákonom č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom citoval ustanovenia § 17 ods. 4 písm. e) a ods. 5 predmetného zákona s poukazom na stranu 5 znaleckého posudku, na ktorej je uvedené, že jeho súčasťou nie sú žiadne prílohy. KEÚ PZ nepredložil celý znalecký posudok, obhajobe bola doručená iba jeho popisná časť a teda ho nie je možné preskúmať. Obsahom posudku by mala byť validačná správa, analytický protokol, špecifikácie štandardných pracovných postupov a iné, bez čoho nemožno preskúmať správnosť záverov posudku.

Zároveň obvinený uviedol, že merania vykonané KEÚ PZ nie sú 100-percentné, pretože to nie je fyzikálne možné, ale jedná sa iba o interpretáciu zistení, ktorá uvádza priemerné hodnoty metamfetamínu. Jednotlivé výsledky sú prílohami posudku, ktorý má 100 strán a obvinený nemal možnosť preveriť tieto merania. Znalecký posudok je z dôvodu absentujúcich doplnkových údajov, ako sú grafy a chromatogramy, ťažko preskúmateľný. Keďže znalecký posudok neobsahuje prílohy, jeho súčasťou nie sú žiadne záznamy z meraní a nie je tak možné zistiť, z akých hodnôt merania znalec vychádzal. Ku kvalitatívnym kritériám obvinený uviedol závery zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. apríla 2016, sp. zn. Tpj 88/2015 (R 35/2016), podľa ktorého je návyková látka omamnou látkou, ak je v takej koncentrácii, ktorá je spôsobilá vyvolať návyk a psychickú a fyzickú závislosť ľudí, čo v prejednávanej veci nebolo predmetom dokazovania, t. j. kvalitatívne kritéria (koncentrácia účinnej látky) neboli preukázané. V znaleckom posudku je iba konštatované, čo sa považuje za bežnú jednotlivú dávku metamfetamínu, nie však aká koncentrácia je spôsobilá vyvolať návyk a psychickú a fyzickú závislosť u ľudí, v dôsledku čoho je nepreskúmateľný, napriek tomu si jeho závery súd I. stupňa, bez potrebného odborného podkladu a zdôvodnenia, osvojil. Skúmanie, či návyková látka je spôsobilá vyvolať návyk, malo však byť predmetom psychiatrického posudku obvineného.

Obvinený na základe uvedených skutočností navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolačný súd“) rozhodol, že uznesením odvolacieho súdu z 12. mája 2020, sp. zn. 6To/36/2020 a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku opierajú, a to v neprospech obvineného. Zároveň aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu, zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka sa k dovolaniu obvineného vyjadrila v podaní doručenom súdu I. stupňa 16. júna 2023, v ktorom vo vzťahu k námietkam obvineného ohľadom naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedla, že skutková veta dostatočne určito vyjadruje všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie a obvinený nebol uznaný za vinného za prechovávanie prekurzorov, ale za neoprávnenú výrobu psychotropnej látky a jej prechovávanie po akúkoľvek dobu, preto je jeho námietka, že skutková veta neobsahuje presné označenie prekurzorov, irelevantná.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je možné iba cez zásadné porušenie práva na obhajobu, napr. porušením ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku. Napadnuté rozhodnutia sú podľa názoru prokurátorky náležite odôvodnené a súdy sa v nich vysporiadali s právne relevantnými otázkami, resp. námietkami obhajoby.

Pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa vyžaduje zistenie, že rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, pričom porušenie musí svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Skutočnosť, že v konaní bol ako dôkaz vykonaný znalecký posudok, ku ktorému nebola priložená príloha, resp. prílohu nemal, nie je dôvodom na konštatovanie absolútnej nezákonnosti vykonaného dôkazu a nemožnosti jeho použitia ako dôkazu v trestnom konaní, keďže znalecké skúmanie bolo vykonané podľa štandardných pracovných postupov KEÚ PZ za použitia popisných metód. Absencia podrobného opisu priebehu pracovných metód, jednotlivých meraní, či zápis vykonaných chemických analýz, podľa prokurátorky presahuje potreby trestného konania.

Čo sa týka množstva účinnej látky, ktoré musí byť v zaistenej látke prítomné, aby bolo schopné ovplyvniť psychiku primerného konzumenta prokurátorka uviedla, že možno vychádzať z doterajšej ustálenej praxe KEÚ PZ a ustálenej rozhodovacej činnosti súdov, t. j. zaistené množstvo drogy musí

obsahovať účinnú látku v množstve minimálne 10 mg, čo v danej trestnej veci bolo naplnené, keďže vyšetrovaním bolo zistené, že hmotnosť zaisteného bieleho kryštalického materiálu v mokrom stave je 248,81 g a po vysušení 215,27 g, pričom zistená prítomnosť metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 73,2 % hmotnostných, ktorý obsahuje 157,58 g absolútneho metamfetamínu, z ktorého by bolo možné pripraviť minimálne 3939 bežných jednotlivých dávok drogy a každá by obsahovala 10 mg absolútneho metamfetamínu vo forme bázy.

Prokurátorka vzhľadom na vyššie uvedené navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním obvineného a vyjadrením prokurátorky predložený dovolaciemu súdu na rozhodnutie 24. augusta 2023.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), po využití zákonného práva podať riadny opravný prostriedok o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku. Po vykonaní takto vymedzeného formálneho prieskumu podaného dovolania obvineného však dovolací súd zistil, že je potrebné ho odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Dovolací súd primárne poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z preto striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Dovolanie je ako mimoriadny opravný prostriedok v rámci trestného konania spôsobilé privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

Dovolací súd tiež zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012). S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, dovolací súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V posudzovanej trestnej veci uplatnil obvinený dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

K predmetnému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdov na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu

garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie citovaného ustanovenia je zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť tento dovolací dôvod. Zásadným porušením práva na obhajobu je najmä keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby (R 116/2014). Prípadné porušenie musí mať, vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, podstatný vplyv na výsledok konania, teda na rozhodnutie vo veci samej. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Konkrétne námietky obvineného týkajúce sa dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku prezentované v dovolaní vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku [t. j. dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku], z ktorého obvinený odvodil závažné porušenie svojho práva na obhajobu, pretože podľa jeho tvrdení nemohol pred súdom v plnej miere uplatniť svoje obhajobné práva, pričom súd I. stupňa vôbec nemal obžalobu prokurátora, ktorá nespĺňala náležitosti podľa § 235 písm. c) Trestného poriadku, prijať. Zároveň obvinený namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu, pretože z neho nie je zrejmé, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spracovával a nevysporiadal sa s rozhodnými námietkami.

Čo sa týka námietky obvineného, ohľadom nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku, s tou sa dovolací súd vysporiadal nižšie, t. j. v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací súd upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces nezahŕňa ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Výkonanie a hodnotenie dôkazov, odlišne od predstáv obvineného, nie je porušením práva na obhajobu a preto nemôže naplňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Námietku obvineného ohľadom nedostatočne odôvodneného rozhodnutia súdu [keďže nie je zrejmé ktorého, dovolací súd zdôrazňuje, že rozhodnutia súdu I. stupňa a odvolacieho súdu ako na seba nadväzujúce tvoria jednotu, obvinený je však oprávnený podať dovolanie len proti právoplatnému druhostupňovému rozhodnutiu, čo vyplýva z ustanovení § 368 ods. 1 písm. h) a § 372 ods. 1 Trestného poriadku, konkrétne z podmienky, podľa ktorej obvinený môže podať dovolanie len vtedy, ak využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (R 18/2007)] hodnotil dovolací súd ako neodôvodnenú a to vzhľadom na tú skutočnosť, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia reagoval na obhajobné argumenty obvineného, prípadne odkázal na argumentáciu súdu I. stupňa v jeho rozsudku bez potreby jej opakovania, a svoje rozhodnutia odôvodnili dostatočne a presvedčivo v súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku, resp. § 176 ods. 2 Trestného poriadku, a preto tvrdenie obhajoby, že súd sa nevysporiadal s jeho obhajobnými námietkami, považuje dovolací súd za nedôvodné.

Dovolací súd v zmysle vyššie uvedených úvah konštatuje, že námietky obvineného vyhodnotil ako nespôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku iba vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, nemožno hovoriť o naplnení tohto dovolacieho dôvodu, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 2. februára 2010, č. 36110/03 vo veci Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 26. januára 2010, č. 25585/02 vo veci Emen proti Turecku a R 24/2020).

Konkrétna námietka obvineného sa týkala znaleckého posudku KEÚ PZ, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2019/5623, ktorý bol podľa jeho názoru vyhotovený v rozpore so zákonom č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na základe čoho sú rozhodnutia súdu I. stupňa a odvolacieho súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Podľa rozhodnutia č. 52 zverejneného v Zbierke stanovísk dovolacieho súdu a rozhodnutí súdov SR 4/2021 ustanovenie § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku treba vykladať tak, že predpoklad, že namietaná okolnosť bola tomu, kto dovolanie podáva, známa už v pôvodnom konaní, bude daný vždy, ak sa s ňou mohol dovolať pri riadnom využití svojich práv - v prípade obvineného realizovaných či už priamo alebo prostredníctvom obhajcu - oboznámiť už v pôvodnom konaní. V takom prípade sa nemôže dovolať úspešne odvolávať na svoju nevedomosť zapríčinenú rezignáciou na uplatnenie svojich práv, resp. majúcu pôvod v ich nedôslednom, resp. nedostatočnom uplatňovaní. Preto pokiaľ dovolať prvýkrát až v podanom dovolaní namieta okolnosť, (objektívne) skôr zistiteľnú z obsahu spisového materiálu, prípadne zo samotného priebehu úkonu trestného konania, pričom poukazuje na svoju predchádzajúcu subjektívnu nevedomosť o nej (napr. z dôvodu neprítomnosti na hlavnom pojednávaní alebo nevyužitia inštitútu nazretia do spisu), zákonná podmienka uvedená v prvej vete § 371 ods. 4 Trestného poriadku nie je u neho splnená.

Keďže obvinený vzniesol námietky týkajúce sa znaleckého posudku KEÚ PZ, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2019/5623 až v rámci dovolacieho konania, nespĺnil zákonnú podmienku uvedenú v § 371 ods. 4 Trestného poriadku, pričom bez splnenia uvedenej podmienky nemožno uplatniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod preto musel dovolací súd vyhodnotiť ako nenaplnený, pretože nebola splnená podmienka dovolania podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku a obvinený nemohol námietku subsumovanú pod predmetný dovolací dôvod v dovolacom konaní uplatniť.

Nad rámec dovolací súd uvádza, že obvinenému, ako aj jeho obhajcovi, bolo umožnené zúčastniť sa preštudovania vyšetrovacieho spisu pred podaním obžaloby, čo aj 13. septembra 2019 využili, t. j. celý vyšetrovací spis im bol predložený na preštudovanie. Obvineným v dovolaní namietaný znalecký posudok bol na hlavnom pojednávaní konanom na súde I. stupňa 12. februára 2020 čítaný podľa § 268 ods. 3 Trestného poriadku, pričom obvinený ani jeho obhajca, ktorí boli prítomní, nemali žiadne pripomienky. Dovolací súd preto zdôrazňuje, že z uvedených skutočností (preštudovanie spisu

obvineným a jeho obhajcom v prípravnom konaní a čítanie znaleckého posudku na hlavnom pojednávaní za prítomnosti obvineného a jeho obhajcu) je zrejmé, že obvinený mal o znaleckom posudku vedomosť už pôvodnom konaní a nenamietal ho najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, ale až v dovolaní.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však odvolací súd nemôže skúmať a meniť.

Obvinený k predmetnému dovolaciemu dôvodu uplatnil námietky smerujúce k nesprávnomu právnomu posúdeniu skutku, za ktorý bol uznaný za vinného, pretože podľa jeho názoru je vymedzenie a popis skutkovej vety formulovaný abstraktne a všeobecne a obsahuje iba popisné a všeobecné pojmy, keďže z opisu skutku nie je možné identifikovať popis prekurzora, bielej kryštalickej látky, údajného spolupáchateľstva s obvineným T. X. a nie je zřejmý vzťah obvineného k návykovej látke nájdenej v byte obvineného N. D..

Dovolací súd považuje za nevyhnutné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižších stupňov, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, pretože tieto nemôže meniť ani dopĺňať (to neplatí pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Vo vzťahu ku skutkovému stavu zisteného súdom I. stupňa a odvolacím súdom vyjadreného v skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú tie, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania sa uskutočňuje v konaní pred súdom I. stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať a korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa (R 47/2014).

Dovolací súd v zmysle uvedeného konštatuje, že na podklade predmetného dovolacieho dôvodu je oprávnený v dovolacom konaní preskúmať iba to, či skutok tak, ako bol ustálený súdmi v pôvodnom konaní (súdom I. stupňa a odvolacím súdom), ktorý nemôže dopĺňať ani meniť, napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu pod ktorú bol subsumovaný, t. j. obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. d), ods. 2 písm. e) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona. Do úvahy tak prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, prípadne že skutok nie je trestným činom.

Podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. d) Trestného zákona účinného do 30. júna 2019, kto neoprávnene vyrobí a prechováva po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor alebo kto takú činnosť sprostredkuje, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

Podľa § 172 ods. 2 písm. e) Trestného zákona účinného do 30. júna 2019 odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 vo väčšom rozsahu.

Podľa § 20 Trestného zákona, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov (spolupáchateľia), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

Zo skutkovej vety ustálenej súdmi v pôvodnom konaní, ktorú dovolací súd v úvode tohto rozhodnutia citoval vyplýva, že obvinený si od presne nezistenej doby do 27. apríla 2019 po predchádzajúcej dohode s T. X. neoprávnene zadovážili a prechovávali prekurzory, komponenty a predmety, prostredníctvom ktorých 27. apríla 2019 vyrobili bielu kryštalickú látku, v ktorej bola zistená prítomnosť metamfetamínu

s priemernou koncentráciou účinnej látky 73,2 % hmotnostných, ktorý obsahuje 157,58 g absolútneho (100% - ného) metamfetamínu vo forme bázy, z ktorého množstva by bolo možné pripraviť minimálne 3 939 bežných jednotlivých dávok drogy, každá s obsahom min. 10 mg absolútneho metamfetamínu vo forme bázy, ktoré sú spôsobilé po aplikovaní ovplyvniť psychiku užívateľa, pričom metamfetamín je zaradený v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny omamných látok a podľa odborného vyjadrenia minimálna hodnota zaisteného množstva je 5.381,75 Eur.

Obvinený vyššie špecifikovaným konaním naplnil skutkovú podstatu trestného činu, za ktorý bol uznaný za vinného, z čoho je zrejmé, že rozhodnutia súdu I. stupňa a odvolacieho súdu sú založené na správnom právnom posúdení zisteného skutku.

Námietky obvineného ohľadom nedostatočnej špecifikácie prekurzora, kryštalickej látky a spolupáchateľstva s obvineným T. X. vyhodnotil dovolací súd ako neopodstatnené, pretože zo skutkovej vety je zrejmé, že obvinený si spoločne s T. X. (spolupáchateľ) neoprávnene zadovážili a prechovávali prekurzory (látka určená na výrobu nájdennej kryštalickej látky - metamfetamínu), komponenty a predmety, prostredníctvom ktorých vyrobili bielu kryštalickú látku, v ktorej bola zistená prítomnosť metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 73,2 % hmotnostných, pričom zo skutkovej vety je zrejmé, ako bola predmetná biela kryštalická látka zaistená a čo obsahuje (v skutkovej vete je uvedené, že sa jedná o metamfetamín, ktorý je spôsobilý ovplyvniť psychiku človeka), a zároveň v akom množstve bolo zaistená, koľko jednorazových dávok by z daného množstva bolo možné vyrobiť a aké je jeho hodnota.

Dovolací súd tak aj po preskúmaní námietok obvineného subsumovaných pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dospel k záveru, že tieto neboli spôsobilé naplniť ho.

V zmysle uvedeného, s ohľadom na námietky obvineného podradené pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, je potrebné konštatovať, že vzhľadom na to, že dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov sú založené na správnom právnom posúdení, nebolo v tomto smere porušené ani právo obvineného v plnej miere uplatňovať obhajobné práva v tomto konaní.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Riadiac sa vyššie uvedenými právnymi úvahami dovolací súd v predmetnej veci zistil, že skutočnosti, ktoré obvinený namietal, nenapĺňajú žiadny z dovolacích dôvodov, ktoré vo svojom dovolaní uviedol, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.